

До Спеціалізованої вченої ради К 55.051.07
Навчально-наукового інституту права
Сумського державного університету
м. Суми, вул. Петронавлівська

ВІДГУК

**офіційного опонента – кандидата юридичних наук
Міщук Інни Володимирівни, на дисертацію Новицької Марини
Миколаївни «Адміністративно-правове регулювання трансплантації
анатомічних матеріалів людини в Україні», поданої на здобуття наукового
ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 –
адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право**

Актуальність теми дисертаційного дослідження. Тривале ігнорування законодавцем сфери трансплантації зумовило таку ситуацію в Україні, коли громадяни не можуть реалізувати своє законне право на кваліфіковану медичну допомогу шляхом трансплантації анатомічного матеріалу. Безсумнівним є той факт, що наявність ефективної нормативно визначеної системи трансплантації у державі є складовою повноцінно функціонуючого державного управління. Разом з тим існуюче на сьогодні адміністративно-правове регулювання трансплантації анатомічних матеріалів людини в Україні постійно піддається критиці зважаючи на його недосконалість та відверту неефективність окремих виконавчих органів. Вказане підтверджується великою кількістю підзаконних нормативно-правових актів, які необхідно прийняти з метою деталізації норм Закону України «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині» від 17 травня 2018 року. Більше того норми існуючих на сьогодні підзаконних актів не узгоджуються між собою, що породжує суперечності в чинному законодавстві. А тому дослідження питання адміністративно-правового регулювання трансплантації анатомічних матеріалів людини в Україні на сьогодні є особливо актуальним.

Доцільність дослідження підтверджується також тим, що реформування медичної сфери загалом та трансплантаційної сфери зокрема, має відбуватися

не лише з урахуванням потреб української суспільства, але й зважаючи на основні вимоги інституцій ЄС, які дають нам можливість чітко зрозуміти, що адаптація системи надання медичної допомоги в Україні до вимог та стандартів ЄС є вкрай важливою для повноцінного входження нашої держави до європейського простору.

Виходячи з викладеного актуальність теми дисертаційного дослідження Новицької Марини Миколаївни є очевидною. Крім того про актуальність теми дисертаційного дослідження свідчить те, що робота виконана відповідно до відповідно до Стратегії сталого розвитку «Україна–2020», схваленої Указом Президента України від 12 січня 2015 року, Стратегії розвитку наукових досліджень Національної академії правових наук України на 2016–2020 роки, затвердженої Постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 3 березня 2016 року, а також у межах плану науково-дослідної роботи «Діяльність органів публічної влади щодо забезпечення стабільності та безпеки суспільства» (номер державної реєстрації 0114U001904) Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету.

Обґрунтованість наукових досліджень дисертації, їх достовірності й новизни. Ступінь обґрунтованості та достовірності результатів наукового дослідження підтверджується використанням низки загальних та спеціальних методів наукового пізнання. Вони свідчать про наявність теоретичного рівня підготовки дисертанта, а також її обізнаності у сучасних правових проблемах, що стосуються визначення адміністративно-правового регулювання трансплантації анатомічних матеріалів людині в Україні.

Окрім цього їх застосування визначає логічну побудову дисертації, та дозволяє послідовно реалізувати мету і завдання дослідження, серед яких: розкрити сучасний стан правового регулювання у сфері трансплантації анатомічних матеріалів людині в Україні; охарактеризувати принципи адміністративно-правового регулювання трансплантації анатомічних матеріалів людині; з'ясувати поняття, сутність і види адміністративно-правових відносин у сфері трансплантації анатомічних матеріалів людині; визначити елементи адміністративно-правових відносин у сфері трансплантації анатомічних

матеріалів; встановити підстави виникнення адміністративно-правових відносин у сфері трансплантації анатомічних матеріалів людині; узагальнити зарубіжний досвід у сфері трансплантації анатомічних матеріалів людині; надати пропозиції щодо вдосконалення адміністративно-правових засад трансплантації анатомічних матеріалів людині в Україні

Наукова новизна підтверджується також тим, що дисертантом вперше: надано авторське визначення поняття «адміністративно-правове регулювання трансплантації анатомічних матеріалів людині в Україні» (с. 80); визначено поняття та види адміністративно-правових відносин у сфері трансплантації анатомічних матеріалів людині (с. 115–116); запропоновано прийняти Закон України «Про ліцензійні умови провадження господарської діяльності з медичної практики із застосуванням трансплантації та/або здійснення діяльності, пов'язаної з трансплантацією», Положення про вдосконалення матеріального стимулювання окремих категорій медичних працівників, Положення про порядок підготовки трансплант-координатора з метою вдосконалення адміністративно-правового регулювання трансплантації анатомічних матеріалів людині в Україні (с.193–194). Досягнення дисертантом поставленої на початку мети дослідження обумовлюється також вивченням зарубіжного досвіду правового регулювання трансплантації анатомічних матеріалів та можливості його практичного використання в Україні шляхом запровадження розгалуженої системи трансплант-координації на госпітальному, регіональному, національному та міждержавному рівнях (с. 197–198) та зміни концепції незгоди людини на вилучення її анатомічних матеріалів після смерті на концепцію згоди та внесення змін до Закону України «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині» (с.173–173).

Вкрай актуальним на сьогодні залишається питання порушення порядку обігу інформації, що міститься в ЄДІСТ, а тому вкрай важливою є пропозиція дисертанта щодо доповнення змісту Кодексу України про адміністративні правопорушення статтею 45-2 «Порушення встановленого правового режиму конфіденційної інформації, що міститься в Єдиній державній інформаційній системі трансплантації» (с. 200).

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес в:

1) науково-дослідній сфері – положення та висновки дисертації є основою для розроблення подальших напрямків удосконалення адміністративно-правових засад трансплантації анатомічних матеріалів людині в Україні (Акт про впровадження результатів дисертаційного дослідження в наукову діяльність Сумського державного університету від 18.06.2019 р.);

2) правозастосовній діяльності – з метою вдосконалення правових засад діяльності Державної установи «Інститут серця Міністерства охорони здоров'я» з надання медичної допомоги із застосування трансплантації та іншої діяльності пов'язаної з нею, зокрема розмежування повноважень та відповідальності суб'єктів відносин у сфері трансплантації анатомічних матеріалів людині (Довідка про впровадження результатів дисертаційного дослідження від Державної установи «Інститут серця Міністерства охорони здоров'я» від 19.08.2019 р.);

3) освітньому процесі – в юридичних та інших навчальних закладах під час підготовки монографій, методичних рекомендацій, підручників, навчальних посібників із дисциплін «Адміністративне право» й «Медичне право»; на сьогодні їх використовують під час викладання лекційного матеріалу і проведення семінарських занять із зазначених дисциплін у Сумському державному університеті, а також у підготовці трансплант-координаторів у Запорізькій медичній академії післядипломної освіти (Акт про впровадження результатів дисертаційного дослідження в освітній процес Сумського державного університету від 18.06.2019 р., Довідка про впровадження результатів дисертаційного дослідження від Державного закладу «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України» від 19.08.2019 р.).

Повнота викладення матеріалів в публікаціях положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Результати дисертаційного дослідження достатньою мірою оприлюднені, а зміст та оформлення дисертації відповідають як положенням дисертації так і вимогам, які до них існують.

Основні положення роботи знайшли відображення у семи наукових статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України та наукових періодичних виданнях зарубіжних держав, та п'яти тезах наукових доповідей на міжнародних науково-практичних конференціях. Зміст автореферату відповідає основним положенням дисертації.

Дисертація являє собою цілісне і якісно оформлене наукове дослідження.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації. В цілому позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження Новицької Марини Миколаївни, вважаємо за необхідне звернути увагу дисертанта на окремі положення роботи, що мають спірний характер:

1. На сторінці 194 дисертаційного дослідження дисертант визначає необхідність обов'язкового прийняття Закону України «Про ліцензійні умови провадження господарської діяльності з медичної практики із застосуванням трансплантації та/або здійснення діяльності, пов'язаної з трансплантацією» та його передумови, однак не вказує чи визначені на сьогодні такі ліцензійні умови у інших нормативних актах. Відповідно дисертанту доцільно було б розкрити це питання більш глибоко.

2. Потребує з'ясування думка дисертанта щодо включення до підстав виникнення адміністративно-правових відносин у сфері трансплантації анатомічних матеріалів людині адміністративного договору та його нормативного регулювання.

3. Зазначаючи на сторінці 199 про необхідність прийняття Закону України «Про гарантії та пільгові умови для осіб, які стали донором анатомічного матеріалу», дисертантом не визначено які саме гарантії мають бути закріплені у даному законі та забезпечуватися державою.

4. Не зрозумілою є позиція дисертанта щодо порядку запиту у родичів та членів сім'ї згоди на вилучення анатомічного матеріалу у випадку присутності декількох таких суб'єктів, які проживали спільно разом з померлим, або якщо члени сім'ї мають кардинально різні погляди щодо вилучення анатомічного матеріалу їх загиблого родича. Відповідно до вказаного доцільно все ж таки дисертанту визначитися щодо конкретної позиції у цьому питанні.

Вказані недоліки мають дискусійний характер та не є визначальними для позитивного відгуку на дисертаційне дослідження Новицької Марини Миколаївни.

Висновок. Дисертаційне дослідження Новицької Марини Миколаївни «Адміністративно-правове регулювання трансплантації анатомічних матеріалів людині в Україні», є завершеною працею, в якій отримані нові науково обгрунтовані результати, що в сукупності вирішують наукову проблему, визначену її назвою, відповідає вимогам п. 11 Постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів», а її автор – Новицька Марина Миколаївна заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07: адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:
завідувач кафедри конституційного права
та галузевих дисциплін Національного
університету водного господарства
та природокористування,
кандидат юридичних наук

I.V. Мішук

